

Politikas priekšlikumi ilgtspējīgam tūrismam un atpūtai Latvijas piekrastē

Lauku Ceļotājs

2023.

Satura rādītājs

Ievads	3
Telts celšana un guļamtīklu siešana	4
Ugunsgrāku kurināšana un malkas vākšana	6
Pārvietošanās ar suni piekrastē	10
Dabas tūrista ētikas kodekss	12
Komunikācijas stratēģija Uzņēmējiem par dabas aizsardzību Latvijas piekrastē	15
1. pielikums. Piekrastes pašvaldību saistošo noteikumu analīzes piemērs. Vai “Jūrtaku var iet ar suni” jautājuma kontekstā	19
Saīsinājumi	24

Ievads

Latvijas Lauku tūrisma asociācija “Lauku ceļotājs” 2022. gada beigās uzsāka projektu “**Zaļā Josta – vienoti noteikumi atpūtai dabā visās piekrastes teritorijās Latvijā**”. Viens no projekta mērķiem bija izstrādāt vienotu skaidrojumu kopumu sabiedrībai, kas ir jāievēro, piekrastes dabas teritorijas izmantojot tūrisma un atpūtas nolūkos – **Dabas tūrista ētikas kodeksu (DTĒK)**. DTĒK izstrādes procesā tika izanalizēti **vairāk nekā 90 dažādi tiesību akti – likumi, Ministru kabineta noteikumi, pašvaldību saistošie noteikumi u.c.** Kopumā procesā tika iesaistīti **53 eksperti** no valsts un pašvaldību iestādēm, vides un tūrisma NVO u.c. Uz šīs analīzes bāzes tika identificētas problēmas, kas saistītas ar vienotas pieejas (normatīvo aktu satura un tā īstenošanas kontekstā) trūkumu piekrastē, tādēļ paralēli tika izstrādāti šie **Politikas priekšlikumi ilgtspējīgam tūrismam un atpūtai Latvijas piekrastē**.

Projekta ietvaros tika izstrādāta arī **Komunikācijas stratēģija Uzņēmējiem par dabas aizsardzību Latvijas piekrastē**. Par komunikācijā iekļautajām tēmām visa 2023. gada garumā tika aktīvi komunicēts sociālajā vietnē Facebook (<https://www.facebook.com/jurtaka/>, <https://www.facebook.com/juris.smalinskis/>)

Politikas priekšlikumi ar pavadvēstuli ir nosūtīti atbildīgajām institūcijām.

Telts celšana un guļamtīklu siešana

DISKUSIJA

Viens no Eiropas garo distanču pārgājienu maršrutu – Jūrtakas (E9) un Mežtakas (E11) gājēju biežāk uzdotajiem jautājumiem ir: “Kur un kā drīkst celt telti jūras krastā vai mežā”?, “Vai to drīkst darīt īpaši aizsargājamās dabas teritorijās” un tamlīdzīgi.

Kas ir **telts** mūsdienu izpratnē, kad ir mainījušās tehnoloģijas, materiāli, cits? Mūsdienās telts vairs nav brezenta izstrādājums kā pirms 30 un vairāk gadiem, kura uzsliešanai mežā bija nepieciešams cirst kokus un veidot “karkasu”, kas satur konstrukciju. Moderna telts ir darināta no viegliem materiāliem ar klāt pievienotiem viegliem konstrukcijas stieņiem. Būtībā vienvietīgas vai divvietīgas telts nolikšana pludmalē vai krasta kāpās neatšķiras no tajā pat vietā noklāta pelddvieļa vai segas, uz kura persona var pavadīt lielu daļu gaišā diennakts laika. Arī pašas telts veidols ir mainījies. Nereti pludmalēs ka saules aizsargs tiek izmantotas “pus - teltis”, nojumes, un tad rodas jautājums par telts definīciju un sākotnējo mērķi, kādēļ telts uzstādīšanai tik daudzos tiesību aktos (likumos, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju individuālajos izmantošanas un apsaimniekošanas noteikumos, citos MK noteikumos, pašvaldību saistošajos noteikumos u.c., īpaši – krasta kāpu aizsargjoslā) ir aizliegums? Arī **ugunskurs** blakus teltij vairs nav vienmēr neatņemama nakšņošanas sastāvdaļa, jo pārgājienos cilvēki nereti iet ar viegliem titāna vai cita materiāla veidotiem prīmusu degļiem, mazu, vieglu gāzes baloniņu un maltīti gatavo uz šādas iekārtas, nevis tējas vai ātro pusdienas pārslu uzvārīšanas nolūkā kur ugunskuru. Ņemot vērā iepriekš minēto, rodas jautājums, vai stingrie ierobežojumi attiecībā uz telts celšanu dabā mūsdienās vairs ir tik pamatoti? Turklāt telts vietā nereti kokos tiek sieti **hamoki** jeb **guļamtīkli**, kuru lietošanu dabā Latvijā šobrīd nereglamentē neviens tiesību akts. Un šajā gadījumā ir runa par individu – cilvēku, kas dodas pārgājienos, vai izziņas gājienos īslaicīgu (1 nakts) telts uzstādīšanu, nevis patstāvīgu sezonas telšu pilsētu veidošanu. Tajā pat laikā **“Lauku ceļotājs” aicina izmanto tūrisma mītņu un kempinga pakalpojumus**, kur telti var atstāt droši arī bez uzraudzības, izmantot servisa mājās esošos pakalpojumus – ēdiena gatavošanu virtuvē, mazgāšanos dušā, WC, netīro drēbju mazgāšanu, drēbju un apavu žāvēšanu, atkritumu šķirošanu u.c.

Aktuāls jautājums ir par tiesību aktu interpretāciju un tajā esošo normu pielāgošanu. Piemēram, saskaņā ar Aizsargjoslu likumu telti pludmalē (pašā jūras krastā) drīkst celt, jo pludmale neietilpst krasta kāpu aizsargjoslā, bet gan jūras aizsargjoslā. Savukārt, darba grupā, kas tika izveidota Dabas tūrista ētikas kodeksa izveidei, atsevišķu pilsētu, kurām pieguļ jūras krasts, pašvaldības pārstāvji pauda, ka šāda aktivitāte netiek atļauta. Aizsargjoslu likumā ir minēts, ka krasta kāpu aizsargjoslā teltis ir aizliegts novietot ārpus šim nolūkam iekārtotām (vai speciāli ierīkotām) un norādītām vietām. Šajā sakarā ikviens lietotājs uzdos divus jautājumus:

1. Kā atšķirt un atpazīt šim nolūkam speciāli iekārtotu vietu no vietas, no citas (neoficiālas) vietas?
2. Kur un kā šīs vietas ir norādītas un vai ir vispār norādītas (dabā, pašvaldības izveidotajās tūrisma informācijas lapās, e – resursos u.c.)?

Lietotājam nav pieejams telts vietas “standarts” (un tāds arī nav vajadzīgs), kas ļauj atpazīt “šim nolūkam iekārtotu vai speciālu vietu” un tikai retos gadījumos ir atrodamā informācija par dabā esošām telts vietām konkrētajā pašvaldībā. Analizējot pašvaldību saistošos noteikumus, jāsecina, ka ļoti atšķiras arī soda apmērs, kas tiek piemērots par neatļautā vietā

uzceltu telti no brīdinājuma vai 35 EUR soda Ventspilī līdz 210 EUR Ādažu novadā (milzīga atšķirība no brīdinājuma līdz 210 EUR!).

Aktīvā tūrisma (pārgājieni, velobraucieni) un rekreatīvā jomā ir vērojama negatīva tendence, ka atsevišķās teritorijās (piemēram, Vidzemes piekrastē u.c.) aizvien grūtāk ir atrast “izeju no jūras” un pieeju jūrai no iekšzemes, ņemot vērā blīvu apbūvi un īpašumus, kas apzīmēti ar zīmi “Privāts”. Tas apgrūtina sabiedrībai piekļuvi jūrai un, pārvietojoties gar jūras krastu, tikt “iekšzemē”.

PRIEKŠLIKUMI

Priekšlikums	Laika termiņš	Kurš?
Katrā pašvaldībā dabā un arī e – vidē u.c. tūrisma informācijas materiālos norādīt, kur atrodas tiesību aktos pieminētās “šim nolūkam vai speciāli izveidotās telts vietas”. Ja šādas vietas nav, tad tādas ir nepieciešams izveidot . Ja tādas nevar izveidot, tad nav pamata, piemēram, gājējam, kas nav sasniedzis naktsmītņi vai tā nav pieejama citu iemeslu dēļ (nav brīvu vietu), piemērot sodu par vienas nakts telts uzlikšanu pludmalē ārpus ĪADT	Sākot no 2024. g.	- Piekrastes pašvaldību apvienība - Piekrastes pašvaldības sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi
Izveidot Latvijas piekrastes speciāli izveidoto (oficiālo) telts vietu VIENOTU sarakstu vai karti , vai atlikt tos jau esošajos kartogrāfiskajos resursos (vienā resursā visas vietas, nevis LVM veidotās vietas – LVM vietnē, DAP veidotās vietas – DAP vietnē, pašvaldību veidotās tikai katras konkrētās pašvaldības vietnē u.t.t.). Piemēram, izmantojot vietni “ tiekamiesdaba.lv ” vai citu. Padarīt informāciju pieejamu pēc iespējas plašākai sabiedrības daļai.	Sākot no 2024. g.	Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar AS “Latvijas Valsts meži”, Piekrastes pašvaldību apvienību, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru un tūrisma NVO
Izstrādāt hamoku jeb guļamtīklu lietošanas labās prakses noteikumus	Sākot no 2024. g.	- Latvijas Investīciju attīstības aģentūra sadarbībā ar tūrisma NVO - AS “Latvijas Valsts meži”
Veikt izmaiņas tiesību aktos un dabā, kas nodrošina brīvu pieeju jūrai no iekšzemes ik pēc noteikta attāluma visā Latvijas piekrastē	Sākot no 2024. g.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar Piekrastes pašvaldību apvienību.

Ugunsroku kurināšana un malkas vākšana

DISKUSIJA

“Vai jūras krastā (piekrastē) un mežos var kurināt ugunsroku”? Šis ir ļoti bieži uzdots jautājums, ko prasa ne tikai vietējie, bet arī ārvalstu ceļotāji, kas dodas Latvijas dabā.

Meža likums nosaka, ka ikviena pienākums ir ievērot ugunsdrošības noteikumus. Saskaņā ar **Aizsargjoslu likumu, ugunsrokus kurināt pludmalē nav aizliegts, bet Krasta kāpu aizsargjoslā - tas ir aizliegts, izņemot šim nolūkam iekārtotās vietas un māju pagalmus**. Būtībā, šis likums nosaka, ka 500 km garajā piekrastes krasta kāpu aizsargjoslā ugunsrokus kurināt nedrīkst, izņemot labiekārtotas vietas. Tas nozīmē, ka šai normai vairāk nevajadzētu dublēties nevienā citā zemākās hierarhijas tiesību aktā, kas tā nav, jo ugunsroku kurināšanas aizliegums bieži minēts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) individuālos apsaimniekošanas noteikumos (MK noteikumi). Līdzīgi kā gadījumā ar telts celšanu, var aicināt sabiedrību izmantot “speciāli izveidotās ugunsroka vietas”, taču no otras – tad būtu jābūt pieejamām šādām vietām katrā pašvaldībā un arī viegli atrodamai un pieejamai informācijai, t.sk. – kartogrāfiskam materiālam ar GPS koordinātām par ugunsroka vietu atrašanos vietām dabā, kas ne visos gadījumos tā ir.

Saskaņā ar ĪADT vispārīgiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, **ugunsrokus Nacionālajos parkos, dabas parkos nedrīkst kurināt ārpus speciāli iekārtotām vietām**. Biosfēras rezervātiem to nedrīkst darīt tikai dabas lieguma zonā. Ugunsrokus kurt nedrīkst arī dabas pieminekļu teritorijā. Principā, tas nozīmē, ka sabiedrībai būtu jābūt pieejamam vienotam, kopējam resursam, kur atzīmētas oficiālās (speciāli iekārtotās) ugunsroka vietas krasta kāpu aizsargzonā, ĪADT u.c., lai nebūtu diskusiju par to, kura ir “speciāli labiekārtota”, bet kura ir stihiski veidota (sk. 2. un 3. attēlu).

Individuālajos ĪADT izmantošanas un apsaimniekošanas noteikumos (MK noteikumi) vēlreiz tiek dublēts, ka ugunsrokus ir aizliegts kurināt dabas parkā (DP) “Pape” (bet blakus esošajā DP “Bernāti” tas nav teikts, tātad, ārpus krasta kāpu aizsargjoslas var?), dabas liegumā (DL) “Liepājas ezers”, DL “Ziemepe” (dabas lieguma zonā), DL “Pāvilostas pelēkā kāpa”, DL “Oviši”, DL “Ances purvi un meži”, Slīteres Nacionālajā parkā, DP “Engures ezers”, Ķemeru NP (dabas lieguma un ainavu aizsardzības zonā), DP “Ragakāpa”, DL “Vecdaugava”, DP “Piejūra”, DL “Vidzemes akmeņainā jūrmala”, DL “Vitrupe ieleja”, DP “Salacas ieleja”, DL “Randu pļavas”. Šeit apmeklētājam ir precīzi jāorientējas, kurā ĪADT funkcionālajā zonā viņš atrodas.

Vai ugunsroku drīkst kurināt upju un ezeru **tauvas joslā**? Tā domāta kā pārvietošanās josla kājāmgājējiem un to īslaicīgai atpūtai. Vai zupas uzvārīšana tauvas joslā un došanās tālāk ir interpretējama kā īslaicīga atpūta, vai tomēr nē?

Ugunsroku kurināšanu atsevišķās situācijās dublē arī pašvaldību **saistošie noteikumi** un tie dažādās pašvaldībās ir atšķirīgi, piemēram,

- Ventspils pilsētā: par patvaļīgu uguns kurināšanu sabiedriskajās vietās (izņemot tur, kur tas ir atļauts izsaka brīdinājumu vai uzliek sodu līdz 35 EUR. Atkārtoti – 70 EUR. Ventspils pludmalē un kāpu zonā (tiek dublēts Aizsargjoslu likums) ugunsrokus nedrīkst kurināt;
- Talsu un Tukuma novadā un Jūrmalā nekas nav teikts par ugunsroku kurināšanu;

- Rīgā – ugunsgrāvu kurināšana ir aizliegta publiskās vietās, peldvietās;
- Ādažu novadā - par ugunsgrāvu kurināšanu, grilēšanu vai pikniku rīkošanu pašvaldībai piederošajos īpašumos publiski pieejamās vietās, izņemot speciāli tam paredzētās vietās un publiskajos pasākumos pēc saskaņošanas ar pašvaldību, piemēro brīdinājumu vai naudas sodu līdz četrdesmit divām naudas soda vienībām - līdz 210 EUR;
- Saulkrastu novadā ir aizliegta kurināt ugunsgrāvus, izņemot, ja ir saņemta pašvaldības atļauja publiska pasākuma organizēšanai;
- Limbažu novada saistošajos noteikumos ugunsgrāvi nav minēti.

Ugunsgrāvu kurināšanu reglamentē arī meža ugunsbīdīgais laikposms, ko izsludina Valsts meža dienests katru gadu. Vai speciāli iekārtotajās ugunsgrāvu vietās meža ugunsbīdīgajā periodā drīkst kurināt ugunsgrāvu? Pēc loģikas – nē. Vēl ir jautājums par visas iepriekš minētās aktuālās informācijas pieejamību angļu valodā.

Nemot vērā šo situāciju un daudzos tiesību aktus, kuros šāda rīcība ir reglamentēta – jautājums, vai vienkāršāk nebūtu visā piekrastē aizliegt kurināt ugunsgrāvus vispār, nekā mēģinot lietotājam saprast un interpretēt minētās tiesību normas? Kā alternatīva ir pārnēsājamā gāzes **prīmusa** lietošana. To izmantošanu dabā šobrīd nereglamentē neviens tiesību akts.

Tajā pat laikā “Lauku ceļotājs” aicina nekurināt ugunsgrāvus jūras krastā – pludmalē un arī nevākt ūdeņu krastos izskalotos kokus, kurus kā slēptuves izmanto putnu mazuļi, bet dzīves vidi – dažādas sēņu un bezmugurkaulnieku sugas.

1. attēls. Ātrai un efektīvai silta dzēriena vai vienas – divu porciju ēdiena pagatavošanai lietderīgāks ir prīmuss. Tas ir ātrāk un vieglāk, nekā iededzināt ugunsgrāvu un nēsāt līdz katliņu u.c. tam nepieciešamās mantas. Foto: Juris Smaļinskis

2. attēls. Vai šis ir, vai nav “speciāli labiekārtots ugunskurs” vai “labiekārtota ugunsкура vieta”? Nē, nav, bet kā to var zināt piekrastes apmeklētājs? Foto: Juris Smaļinskis

3. attēls. Vai šī ir labiekārtota ugunsкура vieta? Nav! Turklāt te ir izmantoti liela izmēra koki, kas piekrastē kalpo kā slēptuves putnu mazuļiem un dzīvesvide dažādām posmkāju sugām.
Foto: Juris Smaļinskis

PRIEKŠLIKUMI

Priekšlikums	Laika termiņš	Kurš?
Katrā pašvaldībā dabā un arī e – vidē u.c. informatīvajos materiālos norādīt, kur atrodas tiesību aktos pieminētās “speciāli izveidotās ugunsкура vietas”. Ja šādas vietas nav, tad tādas ir nepieciešams izveidot tur, kur jau ir speciāli izveidotas telts vietas, vai tādas tiek plānots izveidot (sk. iepriekšējo nodaļu).	Sākot no 2024. g.	- Piekrastes pašvaldību apvienība, piekrastes pašvaldības - AS “Latvijas valsts meži”
Izveidot Latvijas piekrastes speciāli labiekārtoto (oficiālo) ugunsкура vietu sarakstu vai karti , vai atlikt tos jau esošajos kartogrāfiskajos resursos (visas vietas vienā resursā, nevis LVM veidotās vietas – LVM vietnē, DAP veidotās vietas – DAP vietnē u.t.t.). Piemēram, izmantojot vietni “tiekamiesdaba.lv” vai citu.	Sākot no 2024. g.	Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar AS “Latvijas Valsts meži”, Piekrastes pašvaldību apvienību, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru un tūrisma NVO
Izstrādāt izglītojošu informācijas materiālu par izskalošiem kokiem jūras krastā kā nozīmīgu augu un dzīvnieku dzīves vidi , lai mazinātu to izmantošanu malkas vajadzībām.	Sākot no 2024. g.	Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar dabas un vides NVO
Pārskatīt tiesību aktus kontekstā ar vienas un tās pašas rīcības dublēšanos dažādas hierarhijas tiesību aktos un veidot vienotu kārtību visā piekrastes vai Latvijas teritorijā attiecībā uz ugunsкура lietošanu	Sākot no 2024. g.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi

Pārvietošanās ar suni piekrastē

DISKUSIJA

Pēc Eiropas garo distanču pārgājēju maršruta Jūrtaka (E9) izveides Latvijā, Igaunijā un Lietuvā, viens no ceļotāju (gan vietējo, gan ārvalstu) biežāk uzdotajiem jautājumiem bija un ir: “Vai Jūrtaku var iet kopā ar suni”? Uz šo šķietami vienkāršo jautājumu nevar atbildēt ar “jā” vai “nē”, jo ir daudzi izņēmumi un kārtība, kas atšķiras dažādās piekrastes pašvaldībās un ĪADT. Jāatgādina, ka uz piekrasti ar suņiem dodas arī vietējie ceļotāji vai vietējie iedzīvotāji, kas neiet minēto pārgājēju maršrutu, bet gan izmanto piekrasti atpūtas vai rekreatīvos nolūkos, kā arī ikdienas pastaigām.

Latvijā ir spēkā **04.04.2006. g. Ministru kabineta noteikumi Nr. 266 “Labturības prasības mājas (istabas) dzīvnieku turēšanai, tirdzniecībai un demonstrēšanai publiskās izstādēs, kā arī suņu apmācībai”**, taču vairums no piekrastes pašvaldībām ir izdevušas savus saistošos noteikumus attiecībā uz mājas dzīvnieku labturību konkrētā novadā/pilsētā un pārvietošanos dažādās vidēs. Ja persona vēlas ceļot gar piekrasti, tai ir jāiepazīst un jāsalīdzina katras pašvaldības saistošie noteikumi u.c. tiesību akti. To darot (sk. arī 1. pielikumu):

- Ne vienmēr ir skaidri saprotams noteikumu saturs (ko, kā, kur drīkst vai nedrīkst) kontekstā ar citiem saistošajiem noteikumiem vai MK noteikumiem;
- Noteikumu saturs ir dažādi interpretējams. Pieņemot, ka šai vajadzētu būt salīdzinoši vienkāršai jomai, to vajadzētu precīzi saprast ikvienam mājdzīvnieka īpašniekam bez īpašas juridiskās izglītības un padziļinātas analīzes un salīdzināšanas;
- Noteikumu saturs ir tāds, ka nereti mājdzīvnieka īpašniekam ir jāvadās pēc principa: ja konkrētā norma nav minēta, vai konkrētā rīcība nav aizliegta, - tad tā ir atļauta konkrētā teritorijā;
- Ārvalstniekiem (piemēram, ārvalstu tūristiem, viesiem) šī informācija nav vai ir grūti pieejama (t.sk. – angļu valodā), izņemot ar *google translate* palīdzību, taču jāņem vērā, ka daži no noteikumiem ir grūti atrodamī e – vidē arī latviešu valodas zinātājam;
- Jāsecina, ka tik salīdzinoši nelielā teritorijā, kāda ir Latvija (vai tās piekraste), katrā no novadiem nevajadzētu būt atšķirīgai kārtībai attiecībā uz vienu konkrētu un kopumā nekomplīcētu jomu – pārvietošanos ar suni dabā vai sabiedriskā vietā;
- Jānovēro, ka atsevišķas normas pašvaldību saistošos noteikumos ir reglamentētas “stingrāk”, nekā atbilstošajos Ministru kabineta noteikumos Nr. 266, vai arī bieži dublē tos;
- Apmeklētājam ir vienmēr precīzi jāzina – kur viņš atrodas un kur dabā atrodas administratīvās robežas (novadu, pilsētu, ciemu, ĪADT), kas, piemēram, jūras krastā nav iezīmētas. Lietotājs var izmantot dažādas aplikācijas, taču tas ne vienmēr darbojas praksē (aplikāciju saturs, precizitāte, interneta pieejamība, atbilstošu uztveres iekārtu esamība u.t.t.).

Latvijas piekrastes pašvaldību saistošo noteikumu (attiecībā uz pārvietošanos ar suni dabā un publiskās vietās piekrastē) satura interpretācijas shematisks attēlojums ir apskatāms 1. pielikumā. Šādu tabulu faktiski būtu jāizveido pašam katram piekrastes apmeklētājam. Vai arī tādām apkopojumiem būtu jābūt pieejamiem un vienmēr aktualizētiem interneta vidē. Turklāt, apmeklētājam ir arī jāpārzina ĪADT noteikumi, ĪADT zonējums un ar suni pavadā jāiet roņu mazuļu dzimšanas laikā, putnu ligzdošanas laikā, kā arī jāievēro sezonālie liegumi. Iespējams,

ka “vienkāršāk” būtu pieņemt vienu, kopēju regulējumu, ka jūras krastā (un tauvas joslā vai krasta kāpu aizsargjoslā?) sunim vienmēr, visos gadalaikos un visos gadījumos ir jābūt pavadā. Kā nereti novērota problēma piekrastē un jūras krastā ir arī klaiņojoši vai/un nepieskatīti suņi no tuvējām mājāsaimniecībām, kuriem saimnieki ļauj doties savā vaļā, vai arī nenodrošina to, kas suņi nenokļūst ārpus īpašuma robežām bez saimnieka pavadības. Šie suņi nereti traucē un biedē citus piekrastes apmeklētājus, atpūtniekus un apmeklētājus, kas ierodas ar saviem suņiem, kā arī nodara kaitējumu savvaļas faunai.

PRIEKŠLIKUMI

Priekšlikums	Laika termiņš	Kurš?
Izstrādāt vienotu, lietotājam SAPROTAMU normatīvo regulējumu (harmonizēt tiesību aktus), lai Latvijas teritorijā, neatkarīgi no pašvaldības ir vienota suņu turēšanas kārtība, labturība un kārtība , kādā ar suni var doties dabā un uzturēties publiskās vietās .	Sākot no 2024. g.	- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Pašvaldību departaments sadarbībā ar citām valsts institūcijām un pašvaldībām - Latvijas Pašvaldību savienība - Piekrastes pašvaldību apvienība - Pašvaldības
Apsvērt iespēju visā Latvijas lieldagā/pludmalē/peldvietās ieviest vienotu normu (vai kopumu), ka sunim ir jābūt pavadā, neatkarīgi no vietas, pašvaldības, ĪADT (dažāds zonējums) un sezonas. Tas novērstu sarežģīti saprotamās normas “vienkāršošanu” visā piekrastes teritorijā.	Sākot no 2024. g.	Zemkopības ministrija sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un Dabas aizsardzības pārvaldi
Stingrāk kontrolēt un mazināt nepieskatītu suņu klaiņošanu (no vietējām mājāsaimniecībām) piekrastē un jūras krastā, kā arī apdzīvotās vietās un uz/pie publiski pieejamiem lauku ceļiem. Suņi apdraud savvaļas dzīvniekus, to mazus un ligzdojošos putnus, kā arī citus piekrastes apmeklētājus ar/bez suņiem.	Sākot no 2024. g.	Pašvaldības policija
Sagatavot vizualizētu informācijas materiālu – kā Latvijā ceļot ar suni dabai un cilvēkiem draudzīgā veidā piekrastē, ĪADT un citur	Sākot no 2024. g.	Latvijas Investīciju attīstības aģentūra sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi un tūrisma un mājdzīvniekus pārstāvošām NVO

Analizējot telšu celšanas, ugunsgrāku kurināšanas un dzīvnieku labturības noteikumus dažādās teritorijās un piekrastē, ir jāsecina, ka būtu vēlams noteikumu **vienkāršošana** un **harmonizēšana (arī dublēšanās novēršana)** attiecībā uz šīm un arī citām jomām, kā arī atbilstošas **infrastruktūras** iekārtošana un viegli pieejamas un saprotamas **informācijas** par tām sagatavošana un komunicēšana dažādos un populāros informācijas resursos.

Dabas tūrista ētikas kodekss

2023. gadā “Lauku ceļotājs”, piedaloties Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Telpiskās plānošanas un zemes pārvaldības departamentam, izveidoja darba grupu, kurā iesaistīja nozares profesionāļus Dabas tūrista ētikas kodeksa (DTĒK) izstrādei. Kopumā notika divas darba grupas sēdes un atsevišķa DTĒK sabiedriskā apspriešana. Kaut arī DTĒK tika izstrādāts uz Baltijas jūras piekrastes piemēra bāzes, tas ir izmantojams un arī attiecināms uz pārējo Latvijas teritoriju.

Kādēļ ir nepieciešams Dabas tūrista ētikas kodekss?

Ideja par DTĒK nepieciešamību radās no garo distanču pārgājienu maršrutu – Jūrtakas (E9) un Mežtakas (E11) gājēju bieži uzdotajiem jautājumiem: “Vai, kā un kur piekrastē drīkst celt telti?”, “Kur un kā drīkst kurt ugunsgrākus?”, “Vai Jūrtaku var noiet visā garumā ar suni”? Minētie pārgājienu maršruti šķērso daudzas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un dažādu pašvaldību teritorijas. Katrā no tām var būt atšķirīgi noteikumi - ko drīkst un ko nedrīkst, taču atrodoties dabā, ne vienmēr ir saprotams, kuri noteikumi attiecas uz konkrēto vietu, jo pašvaldību administratīvās robežas nav iezīmētas dabā. Lai viestu skaidrību ceļotājiem, bija nepieciešams izanalizēt šos noteikumus un kopsavilkt tos ceļotājiem saprotamā saturā un formātā, kādu tiesību akti nereti nespēj dot.

Dabas tūrista ētikas kodeksa veidotāji

DTĒK iniciatīva pieder Latvijas Lauku tūrisma asociācija “Lauku ceļotājs”, uzrunājot un iesaistot 53 dažādu nozaru speciālistus no VARAM, Dabas aizsardzības pārvaldes, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras, tūrisma ekspertus, pārstāvjus no valsts un pašvaldību iestādēm un nevalstiskajām organizācijām. Kopumā kodeksa tapšanā tika izanalizēti vairāk kā 90 dažādi ar dabas, vides aizsardzību, teritorijas plānošanu un pārvaldību u.c. jomām saistīti normatīvie akti – MK noteikumi, likumi, pašvaldību saistošie noteikumi. Procesu koordinēja un kopīgo rezultātu - kodeksu formulēja “Lauku ceļotāja” vides un tūrisma eksperts Juris Smaļinskis un “Lauku ceļotāja” valdes priekšsēdētāja Asnāte Ziemeļe. Balstoties uz DTĒK satura izstrādes rezultātā iegūtajām atziņām ir izstrādāti arī šie **politikas priekšlikumi ilgtspējīgam tūrismam un atpūtai Latvijas piekrastē.**

Dabas tūrista ētikas kodeksa saturs - labas manieres un drošība dabā

Kodeksa saturs ietverts piecās nodaļās:

- “*Dažādās dabas vidēs*” – kādas tiesības un pienākumi (t.sk. – ko drīkst un nedrīkst darīt) tūristam (vai apmeklētājam) ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, mežos, ūdeņu krastos, jūras piekrastē, purvos, pie iežu atsegumiem, lauksaimniecības zemēs u.c.;
- “*Atpūta, nakšņošana, ēdiena gatavošana*” – kur un kā var celt teltis, siet guļamtīklus, kurināt ugunsgrākus un gatavot maltīti dabā;
- “*Aktivitātes dabā*” – kā dabai un videi draudzīgā veidā vērot, fotografēt dabu, iet pārgājienos, doties velobraucienos, sēņot, ogot, slēpnot (geokečings), vākt dabas kolekcijas, pārvietoties (kur un kā) ar mehāniskiem transporta līdzekļiem;
- “*Higiēna un atkritumi*” – kā pareizi dabā nokārtot dabiskās vajadzības, ja nav pieejamas tualetes un ievērot principu – “Ko atnes, to aiznes”;
- “*Drošība dabā*” – kādi ir drošības pamatprincipi, kā orientēties dabā, kur un kā iegūt

dzeramo ūdeni un ko darīt, ja mežā sastop dzīvnieku.

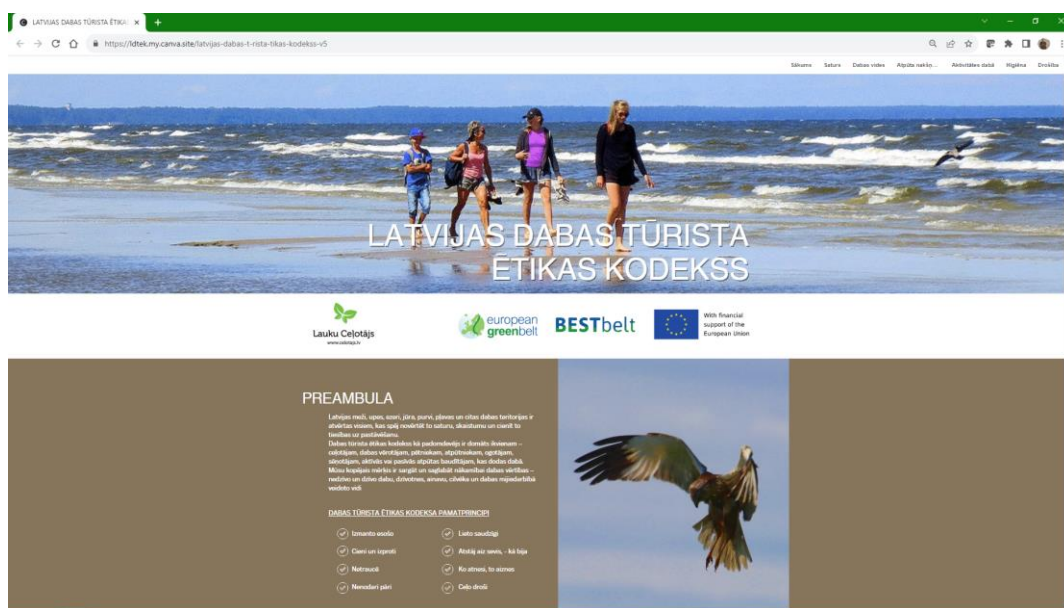
Kur ir pieejams Dabas tūrista ētikas kodekss?

Kodeksu var iepazīt un lejuplādēt latviešu valodā

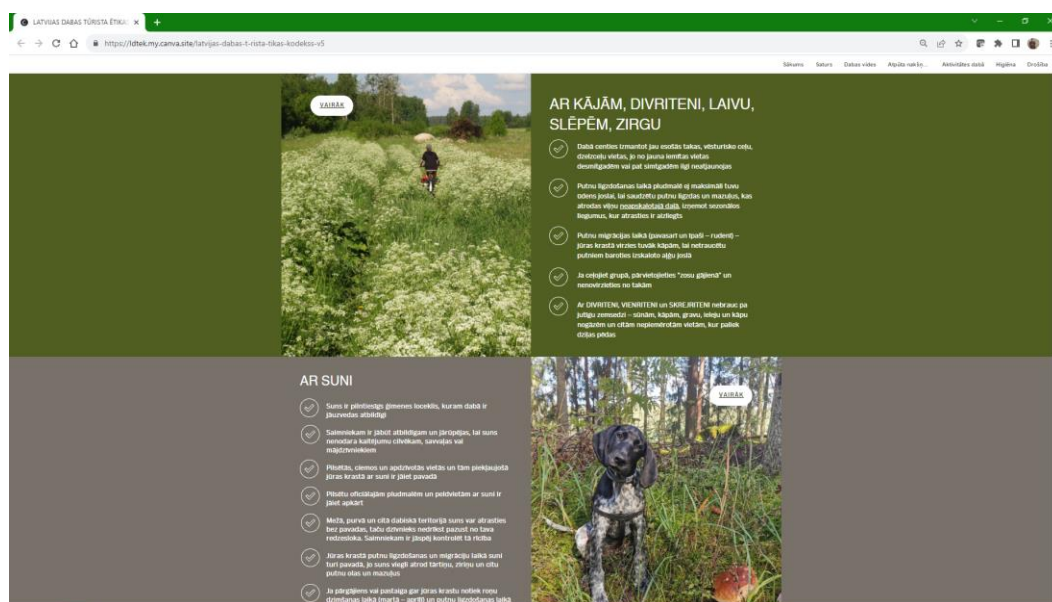
https://www.celotajs.lv/lv/p/view/dabas_turista_etikas_kodekss?6 un angļu valodā:

https://www.celotajs.lv/en/p/view/dabas_turista_etikas_kodekss?4&lang=en

“Lauku ceļotājs” aicina ikvienu, kam rūp Latvijas dabas vērtību saglabāšana, - pievienot kodeksa saites savās interneta vietnēs, sociālo tīklu kontos u.c. veida resursos.

4. attēls. Dabas tūrista ētikas kodeksa titullapa

5. attēls. Dabas tūrista ētikas kodeksa sadaļa “Aktivitātes dabā”

PRIEKŠLIKUMI

Priekšlikums	Laika termiņš	Kam?
Valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī NVO u.c. institūcijām, mācību un zinātniskām institūcijām pievienot Latvijas dabas tūrista ētikas kodeksa saiti (LV un EN valodās) savās mājas lapās u.c. resursos	Sākot no 2023. gada septembra	• Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija • Dabas aizsardzības pārvalde, ieskaitot reģionālās struktūrvienības • Valsts Vides dienests • AS “Latvijas Valsts meži” • Latvijas Vides aizsardzības fonda administrācija • Latvijas Hidroekoloģijas institūts • Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra • Plānošanas reģioni (Kurzemes, Lielrīgas, Vidzemes, Zemgales, Latgales) • Latvijas pašvaldības, tūrisma informācijas centri (TIC) • U.c.
Valsts un pašvaldību institūcijām komunicēt par Latvijas dabas tūrista ētikas kodeksa kā jaunumu savās sociālo tīklu un citās informācijas platformās	Sākot no 2023. gada septembra un turpmāk	
Nacionālajos parkos un citās ĪADT uz informācijas uz stendiem turpmāk izvietot QR kodu, kas aizved uz Latvijas dabas tūrista ētikas koda saiti. Svarīgākos pamatprincipus (kas minēti preambulā), minēt uz stendiem u.c. ĪADT materiāliem, kas domāti teritoriju apmeklētājiem	Sākot no 2024. g.	• Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar TIC

Komunikācijas stratēģija Uzņēmējiem par dabas aizsardzību Latvijas piekrastē

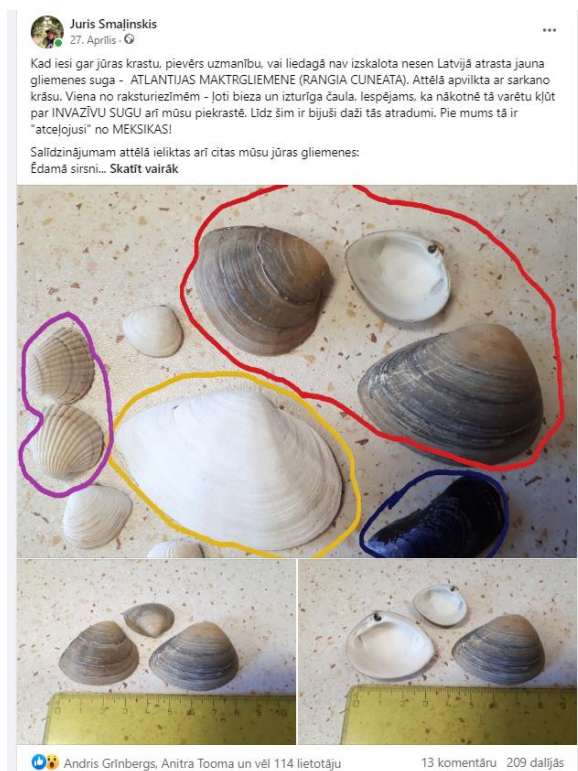
Projekta ietvaros tika izstrādāta “Komunikācijas stratēģija Uzņēmējiem par dabas aizsardzību Latvijas piekrastē”. Tā ir atrodamā šeit: <https://www.celotajs.lv/lv/project/35/results?12>

Stratēģijas saturs ietverts septiņas galvenajās nodaļās:

- “Kas apmeklē piekrasti?” – kādas apmeklētāju grupas (dažādas mērķauditorijas) dodas uz piekrasti;
- “Mērķauditoriju vajadzības” – kādas ir piekrasti apmeklējušo mērķauditoriju vajadzības un intereses, kā arī, – kāda veida informācija tiem ir nepieciešama;
- “Kurš komunicē par dabas aizsardzību” – kādas organizācijas (valsts, pašvaldību, NVO u.c.) komunicē ar sabiedrību par piekrastei aktuāliem jautājumiem;
- “Par ko (tēma, jomas) var komunicēt?” – par kādām tēmām un kādu saturu uzņēmējiem būtu nepieciešams komunicēt ar piekrastes apmeklētājiem;
- “Efektīvas un ilgtspējīgas komunikācijas padomi” – paņēmieni un metodes – kā pēc iespējas efektīvāk komunicēt ar piekrastes apmeklētājiem e – vidē un citviet;
- “Stratēģijas ieviešanas mehānisms” – kā ieviest un veicināt stratēģijā pausto ideju ieviešanu dzīvē;
- “Kur un kā iegūt informāciju?” – noderīgas saites interneta vidē, kā arī citi avoti, kur var iegūt informāciju par piekrastei aktuāliem jautājumiem.

Atbilstoši izstrādātai komunikācijas stratēģijai, visa 2023. gadā gada garumā sociālajā vietnē Facebook tika komunikēts par dabas norisēm, biotopiem un sugām piekrastē un jūrā.

Latvijas piekrastē ir atrasta jauna, iespējams, invazīva gliemenju suga – *Rangia cuneata* (apvilta ar sarkano krāsu). Sabiedrība tikai aicināta ziņot par šīs sugas atradumiem jūras krastā. Tika saņemti daudzi ziņojumi no dažādām piekrastes vietām. Informācija tika nodota Latvijas Hidroekoloģijas institūtam

Latvijas piekrastē ir sastopamas specifiskas un tikai kāpu biotopiem raksturīgas augu sugas, kas ir retas un aizsargājamas. Jūrmalas zilpodze *Eryngium maritimum* ir viena no tām, par kurām nepieciešams sniegt informāciju sabiedrībai, kā viegli atpazīstamu un saudzējamu sugu.

Piekrastē interesantas var būt arī “ikdienišķas” – ikgadējas un ikmēnešu dabas parādības, kas notiek augu, dzīvnieku un sēņu valstī. Tās ir interesantas plašākam sabiedrības lokam. Zied smiltāja vītols *Salix daphnoides*, kas ir svarīgs krūms priekškapu nostiprināšanā un saglabāšanā. Pavasaros tas atdzīvina un maina kāpu ainavu.

Jūras krastā ir sastopamas arī aizsargājamas kukaiņu sugas. Attēlā: apaļais resnulis *Omophron limbatum* – samērā reti sastopama skrejvaboļu suga, kas slēpjas zem izskalotiem priekšmetiem, bet kāpuri dzīvo alās. Katram organismam piekrastē ir sava niša un sava loma ekosistēmā.

Juris Smajinskis
16. Jūnijs · 🌐

Kad dodos Kolka virzienā, vienmēr iebraucu ZVEJNIEKU SĒTA "DIENIŅAS". Šoreiz ierakstīju "instrukciju", kā pareizi jāēd LUCIŠI 😊 Domāju, ka noderēs ne tikai pamācība lucišu ēdājiem, bet arī Latviešu Folkloras krātuvei [Latviešu folkloras krātuve](#) kā sava laika liecība. Paldies [Iveta Celkarte](#) par stāstījumu!

#BESTbelt #EuropeanGreenBelt, #EU_Commission, #EU_ENV #Jūrtaka

👍 Jānis Priednieks, Līga Aukšmuksta un vēl 677 lietotāji 45 komentāri 2,5 tūkst. dalījās

Juris Smajinskis
16. Jūnijs · 🌐

Kad dodos Kolka virzienā, vienmēr iebraucu ZVEJNIEKU SĒTA "DIENIŅAS". Šoreiz ierakstīju "instrukcij..."
Skatīt vairāk

👍 679 45 💬 118 tūkst. 👁

Atrodot pareizo saturu un formu, par piekrastes faunu var komunicēt arī interesantā un interaktīvā veidā. Video par lucišu (reliktā suga no Baltijas ledus ezera perioda) "pareizu" lobīšanu un ēšanu ir "laikojuši" 679 lietotāji, dalījušies 2,5 tūkstoši, bet noskatījušies 118 000 lietotāju. Lucišu populācija Baltijas jūrā bija izsmelta padomju laikos. Tagad tā pamazām atgūstas no agrāko laiku pārzvejas.

PRIEKŠLIKUMI

Priekšlikums	Laika termiņš	Kam?
Regulāri gatavot un sociālo tīklu platformās publicēt informāciju par Komunikācijas stratēģijā minētajām u.c. dabas aizsardzības jomā aktuālām tēmām	Sākot no 2024. g.	- Dabas aizsardzības pārvalde - Piekrastes tūrisma informācijas centri - Tūrisma NVO
Sagatavot atkārtotu vai jaunu un paplašinātu izdevumu (s) par piekrastes dabas vērtībām – biotopiem, augu, dzīvnieku un sēņu sugām, iekļaujot arī informāciju par invazīvām sugām, par piemēru ņemot 2011. g. izdevumu 	Sākot no 2024. g.	Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar NVO
Sagatavot mūsdienīgu, populāru un bagātīgi ilustrētu izdevumu par augu un dzīvnieku sugām,	Sākot no 2024. g.	Latvijas Hidroekoloģijas institūts sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi un

kas dzīvo Baltijas jūrā, ieskaitot arī zemūdens biotopus (rifi, sēkļi u.c.) un īpaši aizsargājamās jūras teritorijām		citām organizācijām, zinātniekiem, NVO
Sagatavot jaunu, populāru kopēju izdevumu (papīrā, elektroniski) par jūrā un piekrastē esošajām invazīvajām sugām un praktiskiem padomiem – ko ikviens var darīt, piemēram, atrodot jūras krastā dzīvu Ķīnas cimdīņkrabi vai dubļukrabi	Sākot no 2024. g.	Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar NVO un dabas ekspertiem

1. pielikums. Piekrastes pašvaldību saistošo noteikumu analīzes piemērs. Vai “Jūrtaku var iet ar suni” jautājuma kontekstā

Novads/ko driks vai nedriks, atrodies ar suni publiskā vietā/dabā/ piekrastes pašvaldībā	I Pilsētā	II Ciemos u.c. apdzīvotās vietās	III Parkos, publiskos dārzos, skvēros	IV Bērnu rotaļu laukumos, izglītības, kultūras un sporta iestādēs	V Pludmalē/kāpu zonā	VI Publiska peldvietā	VII Jūras krastā, kas nav apdzīvotā vietā vai kur nav publiska peldvieta	VIII “Zaļā zonā” – mežs, pļava, cits	IX Saimniekam ir jāsavāc ekskrementi
<u>Dienvid- kurzemes novads</u> (saistošie Nr.2022/43) “ <i>Par mājas (istabas) dzīvnieku turēšanu Dienvid- kurzemes novadā</i> ”)	MK noteikumi Nr. 266 nosaka, ka PILSĒTĀS UN CIEMOS ĀRPUS TERITORIJAS SUNI VED PAVADĀ. Bez pavadas suns var atrasties zaļajā zonā vai mežā, izņemot vietas, ko nosaka ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem (sk. tālāk – III, IV, VI daļas)	Tas pats, kas I daļā	Bez pavadas AIZLIEGTS atrasties. Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266., kas reglamentē, ka pilsētās un ciemos ārpus norobežotas teritorijas suni ved pavadā	Bez pavadas AIZLIEGTS (arī daudzdzīvokļu māju pagalmos). Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266. (sk. III nodaļu)	Ja pludmale sanāk pilsētas vai ciema teritorijā, tad nedrīkst (sk. I daļu) Sanāk, ka, ja pludmale nav pilsētā/ciemā, tā nav publiska peldvieta, citur novada teritorijas pludmalēs drīkst uzturēties bez pavadas. Taču jāņem vērā sezonālie dabas liegumi, putnu ligzdošanas un roņu mazuļu laiks	Bez pavadas AIZLIEGTS publiskajā peldvietās. Tad sanāk, ka ar pavadu drīkst?	Tas pats, kas V daļā	MK noteikumi Nr. 266 nosaka, ka, ja saimnieks suni var kontrolēt, tas ir viņa redzeslokā, tad vietās, kur pašvaldība nav lēmusi savādāk, suns par būt bez pavadas. Tas nozīmē, ka zaļajās zonās (izņemot III, IV) daļu suns var būt bez pavadas	Nav reglamentēts, bet to nosaka MK noteikumi Nr. 266. kā vienu no saimnieka pienākumiem apdzīvotās teritorijās. Tātad, neapdzīvotās var nevākt, ja? Kas ir apdzīvota vai neapdzīvota teritorija Latvijas gadījumā?
<u>Liepāja</u> (saistošie Nr.2018/15) “ <i>Par mājas (istabas) dzīvnieku turēšanu Liepājas pilsētā</i> ”)	Tāpat kā iepriekš	Tāpat kā iepriekš	Bez pavadas AIZLIEGTS atrasties (izņemot suņu pastaigu vietas). Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266., kas reglamentē, ka pilsētās un ciemos ārpus norobežotas	Bez pavadas AIZLIEGTS (arī daudzdzīvokļu māju pagalmos). Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266. (sk. III nodaļu)	Tas pats, kas Dienvidkurzemes novadā un Latvijā kopumā	Peldvietās AIZLIEGTS izvest pastaigā un peldināt (Liepājas pilsētas domes saistošie noteikumi Nr. 8). Saistošie noteikumi Nr. 8) Sanāk, ka Dienvidkurzemes	Tas pats, kas V daļā	Tas pats, kas Dienvidkurzemes novadā un Latvijā kopumā	Nav reglamentēts, bet to nosaka MK noteikumi Nr. 266. kā vienu no saimnieka pienākumiem apdzīvotā teritorijā.

			teritorijas suni ved pavadā			novada peldvietās drīkst ar pavadu, bet Liepājas - nedrīkst.			
<u>Ventspils novads</u>	Nav atsevišķu saistošo noteikumu, vai arī tie nav atrodami e - vidē. Visā Latvijas teritorijā ir spēkā MK noteikumi Nr. 266.								
<u>Ventspils pilsētā</u>	Saistošie noteikumi "Mājas (istabas) dzīvnieku turēšanas noteikumi Ventspils pilsētā" Nr.6 (2012. g. 03.02.) - zaudēs spēku ar 2024. g. 1. jūliju. Tātad, būs jauni noteikumi, vai arī normas reglamentētas atbilstoši MK noteikumiem Nr. 226.								
<u>Talsu novads</u> (saistošie Nr. 40, 2021/14 "Saistošie noteikumi par mājas (istabas) dzīvnieku turēšanu Liepājas pilsētā")	MK noteikumi Nr. 266 nosaka, ka PILSĒTĀS UN CIEMOS ĀRPUS NOROBEŽOTAS TERITORIJAS SUNI VED PAVADĀ. Bez pavadas suns var atrasties zaļajā zonā vai mežā, izņemot vietas, ko nosaka ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem (sk. tālāk – III, IV, VI daļas)	Tas pats, kas I daļā	Bez pavadas AIZLIEGTS atrasties. Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266., kas reglamentē, ka pilsētās un ciemos ārpus norobežotas teritorijas suni ved pavadā	Bez pavadas AIZLIEGTS (arī daudzdzīvokļu māju pagalmos). Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266. (sk. III nodaļu)	Ja pludmale sanāk pilsētas vai ciema teritorijā, tad nedrīkst (sk. I daļu) Sanāk, ka, ja pludmale nav pilsētā/ciemā, tā nav publiska peldvieta, citur novada teritorijas pludmalēs drīkst uzturēties bez pavadas. Taču jāņem vērā sezonālie dabas liegumi, putnu ligzdošanas un roņu mazuļu laiks	Saistošajos noteikumos par pludmali un publiskām peldvietām nekas nav teikts. AIZLIEGTS tad, ja pašvaldība ir izvietojusi atbilstošu zīmi, ka ar suni konkrētā vietā nedrīkst. Ja tā nav, sanāk, ka drīkst	Tas pats, kas V un VI daļā	Saimniekam ir jānodrošina, lai zaļajā zonā un mežā suns atrodas īpašnieka uzraudzībā Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266., kas jau to nosaka	Nav reglamentēts, bet to nosaka MK noteikumi Nr. 266. kā vienu no saimnieka pienākumiem apdzīvotās teritorijās. Tātad, neapdzīvotās var nevākt, ja? Kas ir apdzīvota vai neapdzīvota teritorija Latvijas gadījumā?
<u>Tukuma novads</u> (saistošie Nr. 41, 2022.25.05. "Par mājas (istabas) dzīvnieku turēšanu Tukuma novadā")	Tāpat kā iepriekš	Tāpat kā iepriekš	AIZLIEGTS vest pastaigā, kur ir pašvaldības saskaņota norāde, ka atrašanās ar suni ir aizliegta. Ja tāda nav, tad jāved pavadā atbilstoši MK noteikumiem Nr. 266.	AIZLIEGTS vest pastaigā, kur ir pašvaldības saskaņota norāde, ka atrašanās ar suni ir aizliegta. Ja tāda nav, tad jāved pavadā atbilstoši MK noteikumiem Nr. 266.	Tukuma novada Rīgas jūras līča ciemu pludmalēs ir jābūt pavadā. Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266., kas jau to nosaka apdzīvotās vietās	Tas pats, kas V daļā	Sanāk, ka, ja pludmale nav pilsētā/ciemā, tā nav publiska peldvieta, citur novada teritorijas pludmalēs drīkst uzturēties bez pavadas. Taču jāņem vērā sezonālie dabas liegumi, putnu ligzdošanas un	Nav reglamentēts, bet ir spēkā MK noteikumi Nr. 266., ka bez pavadas suns var atrasties zaļajā zonā vai mežā, izņemot vietas, ko nosaka ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem	Nav reglamentēts, bet to nosaka MK noteikumi Nr. 266. kā vienu no saimnieka pienākumiem apdzīvotās teritorijās. Tātad, neapdzīvotās var nevākt, ja? Kas ir apdzīvota vai neapdzīvota

							roņu mazuļu laiks		teritorija Latvijas gadījumā?
<u>Jūrmala</u> (saistošie noteikumi Nr. 7, 2016.10.03. “Mājas (istabas) dzīvnieku turēšanas noteikumi Jūrmalas valstspilsētā”)	Jūrmala ir pilsēta. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 266. suni pilsētās ārpus norobežotās platības ved pavadā	Tas pats, kas I daļā	Reglamentēts, ka, ja ir speciāla aizlieguma piktogramma, - ir AIZLIEGTS Dzintaru Mežaparkā, arī publisku pasākumu laikā MK noteikumi Nr. 266 nosaka, ka PILSĒTĀS UN CIEMOS ĀRPUS NOROBEŽOTAS TERITORIJAS SUNI VED PAVADĀ. Bez pavadas suns var atrasties zaļajā zonā vai mežā, izņemot vietas, ko nosaka ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem (sk. tālāk – III, IV, VI daļas)	AIZLIEGTS bērnu rotaļu laukumos Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266	AIZLIEGTS peldvietās un pludmalē (ap 25 km!) Tas nozīmē, ka ar suni visai Jūrmalas pludmalei ir jāiet apkārt (Jūrtakas (E9) gājējiem)	Tas pats, kas V daļā	Tāda situācija nevar būt Jūrmalā	Nav reglamentēts, bet ir spēkā MK noteikumi Nr. 266., ka bez pavadas suns var atrasties zaļajā zonā vai mežā, izņemot vietas, ko nosaka ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem Tas nozīmē, ka kāpu zonā var atrasties ar suni pavadā (ja nav spec. zīme)?	Nav reglamentēts, bet to nosaka MK noteikumi Nr. 266. kā vienu no saimnieka pienākumiem apdzīvotā vietā.
<u>Rīga</u> , Nav specifisku saistošo attiecībā uz mājdzīvniekiem. Joma iekļauta Saistošos noteikumos nr. 80 (2007.g. 19. 06) “Sabiedriskās kārtības noteikumi Rīgā”	Rīga ir pilsēta. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 266. suni pilsētās ārpus norobežotās platības ved pavadā	Rīgā nav atsevišķu ciemu	No 7.00 - 23.00 publiskajos apstādījumos sunim ir jābūt pavadā. Sanāk, ka pašvaldības saistošie noteikumi laika ziņā (07.00 – 23.00) ir vairāk ierobežojoši, kā atbilstošie MK noteikumi un tajā	Bērnu un sporta laukumos, izklaides vietās ar suni ir AIZLIEGTS. Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266	Rīga ir pilsēta. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 266. suni pilsētās ārpus norobežotās platības ved pavadā	Rīga ir pilsēta. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 266. suni pilsētās ārpus norobežotās platības ved pavadā	Tādas situācijas nav	Rīga ir pilsēta. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 266. suni pilsētās ārpus norobežotās platības ved pavadā. Bez pavadas suns var atrasties zaļajā zonā vai mežā, izņemot vietas, ko nosaka ar	Nav reglamentēts, bet to nosaka MK noteikumi Nr. 266. kā vienu no saimnieka pienākumiem apdzīvotā vietā.

			pat laikā pretrunā šiem pašiem MK noteikumiem, kas nosaka, ka pilsētā sunim ir jābūt pavadā visu diennakti					pašvaldību saistošajiem noteikumiem	
<u>Ādažu novads</u> (saistošie noteikumi Nr. 46/2022 “Mājas istabas dzīvnieku turēšana Ādažu novadā”)	MK noteikumi Nr. 266 nosaka, ka PILSĒTĀS UN CIEMOS ĀRPUS NOROBEŽOTAS TERITORIJAS SUNI VED PAVADĀ. Bez pavadas suns var atrasties zaļajā zonā vai mežā, izņemot vietas, ko nosaka ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem (sk. tālāk – III, IV, VI daļas)	Tas pats, ka I nodaļā	Publiskos dārzos, skvēros un kapsētās (citās novados lauku kapsētās var?) bez pavadas AIZLIEGTS. Arī tur, kur speciālas piktogrammas – AIZLIEGTS Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266., kas reglamentē, ka pilsētās un ciemos ārpus norobežotas teritorijas suni ved pavadā	AIZLIEGTS vest suni bez pavadas. Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266., kas reglamentē, ka pilsētās un ciemos ārpus norobežotas teritorijas suni ved pavadā	“Nepieļaut Mājdzīvnieku peldināšanu jūras piekrastē – Baltijas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, no 1. jūnija līdz 31. augustam, laikā no plkst. 9.00 līdz 20.00” Šo nevar īsti saprast! Jūra līdz 10 m dziļumam ietilpst Jūras aizsargjoslā, ne krasta kāpu aizsargjoslā. Tad jūrā var? Nedrīkst tikai piekrastes ezerīnos u.c. ūdenskrātuvēs, kas ietilpst krasta kāpu aizsargjoslā?	Kontekstā ar V nodaļu, nav īsti skaidrs, vai drīkst brīst jūrā. Vest pastaigā var? Ar, bez pavadas?	Saistošajos noteikumos par pludmali nekas nav teikts. AIZLIEGTS tad, ja pašvaldība ir izvietojusi atbilstošu zīmi, ka ar suni konkrētā vietā nedrīkst. Ja tā nav, sanāk, ka drīkst	Tas pats, kas I nodaļā	Nav reglamentēts, bet to nosaka MK noteikumi Nr. 266. kā vienu no saimnieka pienākumiem apdzīvotās teritorijās. Tātad, neapdzīvotās var nevākt, ja? Kas ir apdzīvota vai neapdzīvota teritorija Latvijas gadījumā?
<u>Saulkrastu novads</u> , (saistošie noteikumi Nr. SN/2022, 2022. g. 26. 01. “Mājas (istabas) dzīvnieku turēšana	Tāpat kā Ādažu novadā	Tāpat kā I nodaļā	Nav reglamentēts, bet spēkā ir MK noteikumi Nr. 266, kas jau to reglamentē (suns jāved pavadā)	AIZLIEGTS. Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266., kas jau to reglamentē	Nav reglamentēts. Ja tā ir pilsētas pludmale, tad suns ir jāved pavadā, ja nav zīmes, kas vest suni pastaigā ir aizliegts.	AIZLIEGTS ar suni atrasties un peldināt to peldvietā “Centrs” Tad sanāk ka pārējās drīkst peldināt?	Sanāk, ka, ja pludmale nav pilsētā/ciemā, tā nav publiska peldvieta, citur novada teritorijas pludmalēs drīkst uzturēties bez pavadas. Taču	Nav reglamentēts, bet ir spēkā MK noteikumi Nr. 266., ka bez pavadas suns var atrasties zaļajā zonā vai mežā, izņemot vietas, ko nosaka ar	IR JĀVĀC EKSKREMENTI (vienīgie piekrastes saistošie pašvaldībās, kur tas ir minēts). Tiek dublēti MK noteikumi Nr.

Saulkrastu novads")							jāņem vērā sezonālie dabas liegumi, putnu ligzdošanas un roņu mazuļu laiks	pašvaldību saistošajiem noteikumiem	266., kas to jau reglamentē
Limbažu novads, (saistošie noteikumi Nr. 15, 2019.03.28 "Par mājas (istabas) dzīvnieku reģistrāciju, uzskaites, turēšanas un izķeršanas kārtību Limbažu novadā")	MK noteikumi Nr. 266 nosaka, ka PILSĒTĀS UN CIEMOS ĀRPUS NOROBEŽOTAS TERITORIJAS SUNI VED PAVADĀ. Saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem suns bez pavadas var atrasties zaļajā zonā vai speciālā pastaigu laukumā, ja saimnieks to spēj kontrolēt	Tāpat kā I nodaļā	AIZLIEGTS atrasties ar suni Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266.	AIZLIEGTS atrasties ar suni Tiek dublēti MK noteikumi Nr. 266.	Ja pludmale sanāk pilsētas vai ciema teritorijā, tad nedrīkst (sk. I daļu) Sanāk, ka, ja pludmale nav pilsētā/ciemā, tā nav publiska peldvieta, citur novada teritorijas pludmalēs drīkst uzturēties bez pavadas. Taču jāņem vērā sezonālie dabas liegumi, putnu ligzdošanas un roņu mazuļu laiks	AIZLIEGTS atrasties ar suni publiskās peldvietās	Sanāk, ka var, ja nav aizlieguma zīmes, vai nav pilsētas teritorija.	Sk. I nodaļu	Nav reglamentēts, bet to nosaka MK noteikumi Nr. 266. kā vienu no saimnieka pienākumiem apdzīvotās teritorijās. Tātad, neapdzīvotās var nevākt, ja? Kas ir apdzīvota vai neapdzīvota teritorija Latvijas gadījumā?

Šī tabula ir atbilde cilvēkam, kurš jautā: "Vai Latvijā gar jūras krastu var doties ceļojumā ar suni". Vai viņš saprata atbildi uz savu uzdoto jautājumu?

Tabulā izmantoto krāsu skaidrojumi:

- Ar melno krāsu – ko nosaka vai nenosaka tiesību akts?
- Ar zilo krāsu – tiesību akts dublējas ar citiem tiesību aktiem, kur jau tas ir reglamentēts
- Ar sarkano krāsu – tiesību aktā minētais aizliegums
- Iekrāsots ar dzeltenu – tiesību akta interpretācijas, satura neskaidrība, jautājumi.

Saīsinājumi

DL – Dabas liegums

DP – Dabas parks

DTĒK – Dabas tūrista ētikas kodekss

ĪADT – īpaši aizsargājama dabas teritorija

NP – Nacionālais parks

NVO – Nevalstiska organizācija

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija